

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАУКА МАЙБУТНЬОГО

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ СТУДЕНТІВ,
АСПРАНТІВ ТА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

Випуск 2(10), 2022

Мукачево

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет
Вченою радою Мукачівського державного університету
(Протокол №10 від 19.12.2022 р.)

Головний редактор:

Гоблик Володимир Васильович – доктор економічних наук, професор, заслужений економіст України, перший проректор, Мукачівський державний університет

Заступник головного редактора:

Молнар Тетяна Іванівна – голова Наукового товариства студентів, аспірантів, молодих вчених, Мукачівський державний університет

Відповідальний секретар:

Гранчак Олена Василівна, Мукачівський державний університет

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Кабачій Василь Миколайович – к. ф-м. н., доцент;

Кобаль Василь Іванович – к. пед. н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи;

Козарь Оксана Петрівна – д-р. т. н., академік Української технологічної академії (м. Київ), професор кафедри інженерії, технологій та професійної освіти;

Корнієнко Інокентій Олексійович – д-р. психол. н., професор, доцент кафедри психології;

Лужанська Тетяна Юрївна – к. географічних наук, доцент;

Малець Олександр Омелянович – д-р. і. н., доцент;

Мілашовська Ольга Іванівна – д-р. е. н., професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної та музейної справи;

Моргун Алла Володимирівна – к. філол. н., доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій;

Попович Наталія Михайлівна – д-р. пед. н., доцент, завідувач кафедри музичного мистецтва;

Прокопович Лідія Сигізмундівна – к. філол. н., доцент, завідувач кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій;

Проскура Володимир Федорович – д-р е. н., професор;

Реслер Марина Василівна – д-р е. н., професор, академік Академії економічних наук, декан факультету економіки, управління та інженерії;

Стегней Маріанна Іванівна – д-р. е. н., професор кафедри економіки та фінансів;

Теличко Наталія Вікторівна – д-р. пед. н., професор, завідувач кафедри англійської мови, літератури з методиками навчання;

Товканець Ганна Василівна – д-р пед. н., професор, завідувач кафедри теорії та методики початкової освіти;

Фізеші Октавія Йосипівна – д-р. пед. н., професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту;

Черепаня Наталія Іванівна – к. пед. н., доцент, завідувач кафедри дошкільної та спеціальної освіти;

Черничко Тетяна Вікторівна – д-р. е. н., професор, завідувач кафедри економіки та фінансів.

УДК 373.2.091.12:37.015.3:159.947.5:613.8(045)

Костич М.В.

здобувачка 3 курсу, групи ДО-31
спеціальність 012«Дошкільна освіта»,
Мукачівський державний університет
Черепаня Н.І.
кандидат педагогічних наук, доцент,
Мукачівський державний університет

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У статті розглядаються проблеми формування мотивації здорового способу життя та здоров'язбереження дітей в закладах дошкільної освіти. Розглянуто організаційно-педагогічні умови, що дозволяють зробити процес підвищення мотивації здорового способу життя найуспішнішим.

Ключові слова: здоровий спосіб життя; мотивація; організаційно-педагогічні умови; здоров'язбереження.

The article deals with the problems of forming the motivation of a healthy lifestyle and health care of children in preschool education institutions. The organizational and pedagogical conditions that make the process of increasing the motivation of a healthy lifestyle the most successful are considered.

Key words: healthy lifestyle; motivation; organizational and pedagogical conditions; health care.

Здоров'я – найважливіший компонент людського щастя, що є важливим показником соціального добробуту та нормального економічного розвитку суспільства. Стан здоров'я дітей - важливий показник благополуччя суспільства і держави, що відображає не лише нинішню ситуацію, а й прогноз на майбутнє. Цінність здоров'я діти не усвідомлюють і оточуючим їх дорослим потрібно навчити берегти своє здоров'я та по можливості створити сприятливе середовище для здорового способу життя. Навчання здоровому способу життя це-спрямований, систематичний та організований процес, що сприяє формуванню уявлень про здоров'язбереження.

Існує кілька цілей у формуванні здорового способу життя дітей: дидактична – забезпечення тих, хто навчається необхідними знаннями з

охорони здоров'я; методична – забезпечення тих, хто навчається знаннями фізіологічних основ процесів життєдіяльності людини, правил особистої гігієни тощо; глобальна – забезпечення психічного та фізичного здоров'я.

Мотив здорового життя – це система прагнень і спонукань до ведення здорового життя.

Формування мотивації здорового способу життя ґрунтується на двох принципах:

1) віковий – виховання мотивації здоров'я необхідно розпочинати з раннього дитинства;

2) діяльнісний – мотив здоров'я слід створювати через оздоровчу діяльність щодо себе, формувати нові якості шляхом вправ. На цьому принципі було засновано всю соціальну еволюцію людини.

Формування культури здорового життя дітей є основним напрямом діяльності закладів освіти. Виховання культури здоров'я як важливої цінності суспільства стає головним пріоритетом у навчально-виховному процесі. Воно робить великий внесок у освітній процес, у виховання та оздоровлення дітей. Заклади дошкільної освіти – ідеальний центр для формування та виховання здорового способу життя та культури здоров'я дошкільників. Напрями діяльності освіти, що сприяють зміцненню здоров'я та розвитку дітей: фізичний розвиток-формування потреби у здоровому способі життя; соціально-особистісний розвиток - розвиток комунікативної та соціальної компетентності дітей; пізнавально-мовленнєвий розвиток - знайомство з цілісною картиною світу; художньо-естетичний розвиток - знайомство з різними видами та жанрами мистецтва та народної творчості. Виходячи з цього, можна сказати, що здоров'язбереження у дошкільній освіті-це підтримка соціальних, духовних, фізичних та психічних функцій людини за допомогою оптимальної організації освітнього процесу [4, с. 9].

Дошкільна освіта має наступний педагогічний потенціал:

1) інтенсивно та цілеспрямовано йде процес формування гуманістичних ціннісних орієнтацій;

2) постає як формування мотивації розвитку;

3) додаткові освітні програми сприяють вихованню «культурної обдарованості» дитини;

4) побудований виходячи з різних видів діяльності, розширює культурний простір самореалізації, стимулює до творчості;

5) створює ситуації успіху для кожної дитини, що позитивно позначається на вихованні та зміцненні власної гідності.

У формуванні здорового способу життя дітей основну роль відіграють здоров'язберігаючі технології і дошкільна освіта має для цього великі можливості.

Існує безліч форм та видів діяльності, які спрямовані на збереження та зміцнення здоров'я дошкільників. Цей комплекс має назву «здоров'язберігаючі технології». Основне призначення цих технологій-це об'єднати батьків, педагогів, психологів та дітей на збереження, зміцнення та розвиток здоров'я.

Здоров'язберігаючі освітні технології – це сукупність усіх використовуваних в освітньому процесі прийомів, технологій, які не тільки оберігають здоров'я дітей та педагогів від несприятливого впливу факторів освітньої сфери, а й сприяють вихованню у дітей культури здоров'я [3].

Для досягнення успіху щодо розвитку мотивації здорового способу життя дошкільників вихователю необхідно враховувати складну будову мотиваційної сфери, впливати на кожен з її сторін. Вона у кожній конкретній дитини постійно змінюється, інколи ж має суперечливу структуру, яка складається з різних спонукань, де місце провідного, домінуючого мотиву займають то одне, то інше спонукання-залежно від умов життя, обставин спілкування з оточуючими тощо.

Здоров'язберігаючі технології реалізуються на основі особистісно-орієнтованого підходу. Вони здійснюються на основі особистісно-розвиваючих ситуацій, належать до тих життєво важливих факторів, завдяки яким діти навчаються жити разом та ефективно взаємодіяти. Передбачають активну участь дитини у формуванні досвіду здоров'язбереження, формування відповідальності за своє здоров'я, життя та здоров'я інших людей, у освоєнні культури людських відносин, розвиток її саморегуляції, становлення самосвідомості та активної життєвої позиції на основі виховання та самовиховання.

Однією з форм організації освітнього процесу є заняття, на якому закладаються основи здорового способу життя. Вихователі дошкільних закладів освіти використовують різні здоров'язберігаючі технології: інтерактивні, інформаційні, особистісно орієнтовані, проектно-дослідні, змагально-ігрові, розвиваючі. Інтеграція інформаційних технологій з іншими технологіями та методами навчання сприяють збільшенню освітніх можливостей дошкільників та економії навчального часу. Також, педагоги використовують засоби формування мотивації дітей на здоровий спосіб життя: різні форми роботи на занятті (фронтальні, групові, індивідуальні, активні методи навчання); проектну діяльність; роботу з батьками. Виходячи з цього, здоров'язберігаючий супровід освітнього процесу – це природоподібна комплексна стратегія, заснована на

перетворенні особистості та врівноважуючому відношенні між освітою та педагогічними технологіями [4, с. 9].

Організаційно-педагогічні умови-це цілий комплекс заходів, розроблений та підпорядкований одній спільній меті. Основними організаційно-педагогічними умовами вирішення поставлених перед системою освіти завдань є вдосконалення роботи з дітьми, вихователями ЗДО, батьками чи законними представниками. Завдання відновлення, збереження та зміцнення здоров'я дітей має стати пріоритетним напрямом у побудові всього освітнього процесу. Це стає можливим на основі систематичного, комплексного вивчення та обліку стану здоров'я дітей, відбору змісту, методів та форм навчання.

Зміцнення та збереження здоров'я дітей у системі закладів дошкільної освіти здійснюється на основі побудови здоров'язберігаючого освітнього середовища. У зв'язку з цим забезпечується розв'язання задачі, такої як формування у тих, хто виховується, культури здоров'я та здорового способу життя та одночасно цілісний розвиток людини, її інтелектуальних здібностей та морально-вольової сфери. Це здійснюється при виконанні сукупності організаційно-педагогічних умов – мотивації всіх учасників освітнього процесу на активну пізнавальну життєдіяльність, розвитку моделі здоров'язберігаючої освіти дошкільників, створення керуючих механізмів шляхом навчання управлінню власним здоров'ям, виховання потреби у здоровому спосіб життя.

Кожній дитині хочеться бути енергійною, сильною, бадьорою – бігати, грати разом з однолітками у дворі, плавати тощо. Наше завдання – навчити їх радіти життю, думати про своє здоров'я, дбати про нього.

Ефективність формування культури здорового способу життя значною мірою визначається усвідомленням підростаючим поколінням не лише свого права на здоров'я, а й відповідальності за його збереження та зміцнення.

Таким чином, у процесі управління розвитком мотивації дітей потреби у здоровому способі життя формуються, переосмислюються, перебудовуються, удосконалюються. У ході розвитку мотивації здорового способу життя змінюється не лише власне пізнавальний компонент потреб, а й соціальні настанови – потреба у здоровій життєдіяльності та культурі здоров'я для суспільства, близьких людей, потреба самовдосконалення тощо. Усе це створює основу становлення специфічно людської потреби у діяльності. Відповідно для збереження та зміцнення свого здоров'я кожна людина має створити свій спосіб життя, свою індивідуальну систему поведінки, яка найкраще забезпечить їй досягнення фізичного, духовного та соціального благополуччя [4, с. 9].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрущенко Н. В. Виховання здоров'язбережувальної поведінки старших дошкільників у взаємодії дошкільних навчальних закладів і сім'ї. 13.00.07 / Н. В. Андрущенко. – Умань, 2017. – Режим доступу: <https://nauka.udru.edu.ua>. (Дата звернення: 21.01. 2021).
2. Нестеренко В. В. Проблема виховання у дошкільників навичок здорового способу життя / В. В. Нестеренко // Наука і освіта. – 2015. – № 9. – С. 138-143.
3. Субота Н. Здоров'я через освіту / Н. Субота // Науковий світ: атестаційний вісник. – 2007. – № 4. – С. 20-21.
4. Шепенюк І. М. Впровадження в суспільну свідомість переваг здорового способу життя, формування національного культу соціально активної, фізично здорової та духовно багатой особистості / І. М. Шепенюк // Основи здоров'я і фізична культура. – 2005. – № 3. – С. 11-12.

УДК 373.3.091.33-028.22:004.031.42(045)

Кузьма О.І.

здобувачка другого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність 013 «Початкова освіта»,
Мукачівський державний університет

Мочан Т.М.

кандидат педагогічних наук, доцент,
Мукачівський державний університет

ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРКАТНИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

У статті розглянуто сутність і особливості використання інтерактивних методів навчання. Розкрито особливості застосування їх на уроках в початкових класах.

Ключові слова: освіта, інтерактивні методи, інновації, початкова школа.

In this article the essence and features of using interactive teaching methods have been analyzed. The peculiarities of the irapplication in primary grade lessons have been explored.

Key words: education, interactive methods, innovations, primary school.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>